

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра обліку, аналізу і аудиту

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

« Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень »

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

(назва програми)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Вергун А.І. , доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту, к.е.н.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-obliku-analizu-i-audytu/kolektyv-kafedry/vergun-andrij-ivanovych>

Контактний тел. +38(0372)522691

E-mail: a.vergun@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4355>

Консультації згідно з графіком

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення навчальної дисципліни полягає у реалізації навчально-методичного забезпечення процесу набуття студентами знань з формування та використання аналітичного забезпечення прийняття оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень в розрізі видів діяльності підприємства та формування у них навичок застосування отриманих знань на практиці. Дана дисципліна забезпечує формування комплексного підходу до аналітичного забезпечення процесу прийняття рішень в управлінні господарською діяльністю.

2. Мета навчальної дисципліни: засвоєння теоретико-методичних засад, розвиток аналітичного мислення та набуття здобувачами освіти практичних навичок щодо формування та використання інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень за видами діяльності підприємства в умовах визначеності, невизначеності та ризику.

3. Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на засвоєнні знань з таких навчальних дисциплін: «Управління комунікаціями, конфліктами та бізнес етикою», «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством». Постреквізити. Дана дисципліна є базою для вивчення вибіркової дисципліни «Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності».

4. Результати навчання. Компетентності, які забезпечує навчальна дисципліна відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»:

а) Загальні компетентності:

ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

б) Фахові компетенції:

ФК 5. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

ФК 7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

ФК 9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ФК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування

ФК 11. Здатність діагностики результатів діяльності, їх об'єктивної оцінки та пошуку нових можливостей у досягненні мети суб'єкта господарювання.

ФК 12. Здатність застосовувати методичні прийоми аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства.

ФК 13. Здатність на основі опису економічних процесів та явищ будувати стандартні теоретичні та економетричні моделі, аналізувати та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ФК 14. Здатність аналізувати та інтерпретувати фінансову, бухгалтерську та іншу інформацію, що міститься у звітності підприємств та використовувати отримані результати для прийняття управлінських рішень

Очікувані програмні результати після вивчення студентами навчальної дисципліни:

ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПРН 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПРН 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПРН 17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПРН 20. Демонструвати творче аналітичне мислення, вміння використовувати методики різних видів економічного аналізу для обґрунтування управлінських рішень на всіх рівнях управління в умовах визначеності, невизначеності, конфліктів та ризиків.

ПРН 21. Демонструвати вміння здійснювати аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на стратегію суб'єкта господарювання.

ПРН 22. Вміти формувати систему обліково-аналітичного забезпечення управління суб'єктом господарювання.

ПРН 23. Застосовувати теоретико-пізнавальні категорії та науковий інструментарій економічного аналізу при визначенні та вирішенні актуальних наукових проблем спеціальності «Облік і оподаткування»

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Теоретико-організаційні та методичні засади аналітичного забезпечення управління операційною діяльністю												
Тема 1. Аналіз в системі прийняття управлінських рішень	12	2	1			9	12	1				11
Тема 2. Методичні основи аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень	12	4	2			6	12	2	1			9
Тема 3. Основи організації та інформаційна база аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень	12	3	1			8	12					12
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	36	9	4			23	36	3	1			32
Змістовий модуль 2. Напрямки організації аналітичної роботи на підприємстві												
Тема 4. Аналітичне забезпечення прийняття рішень у сфері управління	12	2	1			9	12					12

матеріальними ресурсами												
Тема 5. Аналітичне забезпечення формування виробничої програми	12	4	2			6	12	1	1			10
Тема 6. Аналітичне забезпечення прийняття збутових рішень	12	4	2			6	12	1	1			10
Тема 7. Статичні методи аналітичного забезпечення прийняття інвестиційних рішень	12	4	1			9	12	1				11
Тема 8. Динамічні методи аналітичного забезпечення прийняття інвестиційних рішень	12	2	1			9	12	1	1			10
Тема 9. Аналітичне забезпечення прийняття інвестиційних рішень в умовах невизначеності та ризику	12	2	2			6	12					12
Тема 10. Аналітичне забезпечення прийняття фінансових рішень	12	3	2			7	12	1				11
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	21	11			52	60	5	3			76
Усього годин	120	30	15			75	90	8	4			108

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувача з дисципліни «Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, що виносяться на самостійне вивчення та самостійне вирішення практичних ситуацій.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Аналіз в системі прийняття управлінських рішень	9	11
2.	Методичні основи аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень	6	9
3.	Основи організації та інформаційна база аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень	8	12

4.	Аналітичне забезпечення прийняття рішень у сфері управління матеріальними ресурсами	9	12
5.	Аналітичне забезпечення формування виробничої програми	6	10
6.	Аналітичне забезпечення прийняття збутових рішень	6	10
7.	Статичні методи аналітичного забезпечення прийняття інвестиційних рішень	9	11
8.	Динамічні методи аналітичного забезпечення прийняття інвестиційних рішень	9	10
9.	Аналітичне забезпечення прийняття інвестиційних рішень в умовах невизначеності та ризику	6	12
10.	Аналітичне забезпечення прийняття фінансових рішень	7	11
	Разом	75	108

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни
 МН 1 – вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь та інші);
 МН 2 – семінари, практичні та лабораторні роботи;
 МН 3 – наочні методи (презентація, демонстрація, ілюстрація);
 МН 4 – пояснювально-ілюстративні методи;
 МН 5 – проблемно-пошукові методи;
 МН 7 – інтерактивні методи;
 МН 8 – ситуаційні завдання;
 МН 9 – робота з інформаційними ресурсами (нормативними джерелами, навчально-методичною та науковою літературою, інтернет-ресурсами);
 МН 10 – самостійна робота;
 МН 11 – дистанційне навчання з використанням системи Moodle.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

ЗО 1 – фронтальне опитування;

ЗО 2 – індивідуальне опитування;

ЗО 3 – стандартизовані тести;

ЗО 4 – розв'язування практичних ситуацій;

ЗО 5 – тематичні контрольні роботи;

ЗО 6 – презентація результатів виконання індивідуальних та командних завдань (наукових, розрахункових, аналітичних та інших);

ЗО 7 – розроблення та захист проєктів (наскрізних, індивідуальних, командних, дослідницько-творчих та інших);

ЗО 9 – аналітичні звіти;

ЗО 10 – ділові ігри;

ЗО 11 – реферати, есе та доповіді;

ЗО 12 – виступи та презентації здобувачів на наукових заходах;

ПК – підсумковий контроль – (екзамен).

Результати поточного оцінювання навчальних досягнень відображаються у *Журналі обліку успішності* викладача.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (іспит)	Сумарна кількість балів
ЗМ 1				ЗМ 2									
T1	T2	T3		T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
7	7	6		6	6	6	6	6	5	5		40	100

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю (20 балів за 1 змістовий модуль, 40 балів за 2 змістовий) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (здачі екзамену).

З навчальної дисципліни «Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень» проводиться семестровий **екзамен**. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання, тестові завдання, визначення термінів з глосарію та виробничу ситуацію.

У 40 балів, що можливо отримати на екзамені, входить: 2 теоретичних питання по 10 балів (сумарно 20 балів), 5 тестів по 1 балу (сумарно 5 балів), визначення 3 термінів - по 1 балу (сумарно 3 бали), виробнича ситуація (12 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (без математичних помилок) розв'язання виробничої ситуації.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка на національній шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення
відмінно	A (90-100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне запитання, тестові завдання та сформульовано правильні визначення з глосарію, а також подано правильний розв'язок виробничої ситуації, що розкриває суть матеріалу та свідчить про вміння його аналізувати, робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію і задачі, але містить неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття одного з питань білету, але у відповіді не достатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові та практичні завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід до викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, і в той же час практичне завдання вирішене з деякими неточностями виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «E» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу, розв'язання практичного завдання містить значні помилки.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна) література

1. Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень. Волчек Р.М., Коляда А.Л., Коверда А.В.: Навчальний посібник – Одеса: ОНЕУ, 2016 – 105 с.
2. Аналіз господарської діяльності : підручник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. – Львів : Львівська політехніка, 2019. – 320 с.
3. Балджи М. Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. посіб. / [М. Д. Балджи, В. А. Карпов, А. І. Ковальов та ін.]. – Одеса : ОНЕУ, 2013. – 670 с.
4. Ганін В.І. Аналіз господарської діяльності підприємства: методологія, організація, методика. Навчальний посібник. – Х.: Вид-во ТОВ «С.А.М.», 2013. – 308 с.
5. Гаркуша Н. М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, О. В. Цуканова, О. О. Горошанська. – [2-ге вид.]. – К. : Знання, 2012. – 591 с.
6. Гринів Б. Економічний аналіз торговельної діяльності. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 392 с.
7. Єршова Н. Ю. Обліково-аналітичне забезпечення діагностики та прогнозування розвитку бізнес-структур : конспект лекцій [для студ. усіх форм навчання за спец. 071 «Облік і оподаткування». – Х. : НТУ «ХП», 2017. – 114 с.
8. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності – Х.: Фактор, 2002. – 144с.
9. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. Посіб. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000. – 378с.
10. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання. – К.: КНЕУ, 2001. – 387 с.
11. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства. – К.: Вища шк., 2003. – 278с.
12. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / [О. В. Сметанко, Н. В. Бурдюг, В. О. Горбачьов та ін.] ; за ред. О. В. Сметанко. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 455 с.
13. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі й аудиті (модульний варіант) : навч. посіб. / [З. М. Мочаліна, А. Л. Шутенко, І. А. Ачкасов та ін.]. – Х. : Харк. нац. акад. міськ. госп-ва., 2012. – 405 с.
14. Мулик Т. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 384 с.
15. Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства : монограф. / [В. В. Немченко, Л. В. Іванченкова, Н. М. Купріна та ін.] ; за ред. В. В. Немченко. – Одеса : Фенікс, 2016. – 352 с.
16. Сіменко І. В. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті : навч. посіб. / [І. В. Сіменко, Л. О. Ващенко, І. В. Гречина, О. А. Кондрашов]. – Донецьк : Донецьк. нац. у-т економ. і торг. ім. М. Туган-Барановського, 2014. – 296 с.
17. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства. – 2-ге вид., стер. – К.: Алуэта, 2003.
18. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 268 с.
19. Цал-Цалко Ю.С. Фінасова звітність підприємства та її аналіз. – К.: ЦУЛ, 2002. – 360с.

20. Чернелевський Л.М. Економічний аналіз на підприємствах промисловості і торгівлі. Підручник. – К., 2003 – 312 с.
21. Шпановська Н.Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб. – К. Центр навчальної літератури, 2012 – 328 с.
22. Яріш П. М. Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організацій / П. М. Яріш, Ю. В. Касьянова // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 159–162.

8.2. Допоміжна література

1. Теорія економічного аналізу/ За ред Р.В.Федоровича.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2002.- 323 с.
2. Шафранова Г. Аналіз фінансової звітності//Баланс, №3, 25 липня 2000 р. с.27
3. Лазарева А. С. Особливості аналізу фінансових результатів на підприємстві / А. С. Лазарева // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 175–178
4. Лісничка Т. В. Удосконалення методики аналізу фінансових результатів [Текст] / Т. В. Лісничка // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 122–124.
5. Мочаліна З. М. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів / З. М. Мочаліна, О. В. Поспелов // Науково-технічний збірник "Комунальне господарство міст". – 2011. – № 98. – С. 221–227.
6. Ліхтер Т. М. Аналітичне забезпечення управлінських рішень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.06.04 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит" / Ліхтер Тетяна Миколаївна – Київ, 2005. – 17 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/nk>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996–XIV (зі змінами) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.u>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"
4. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.